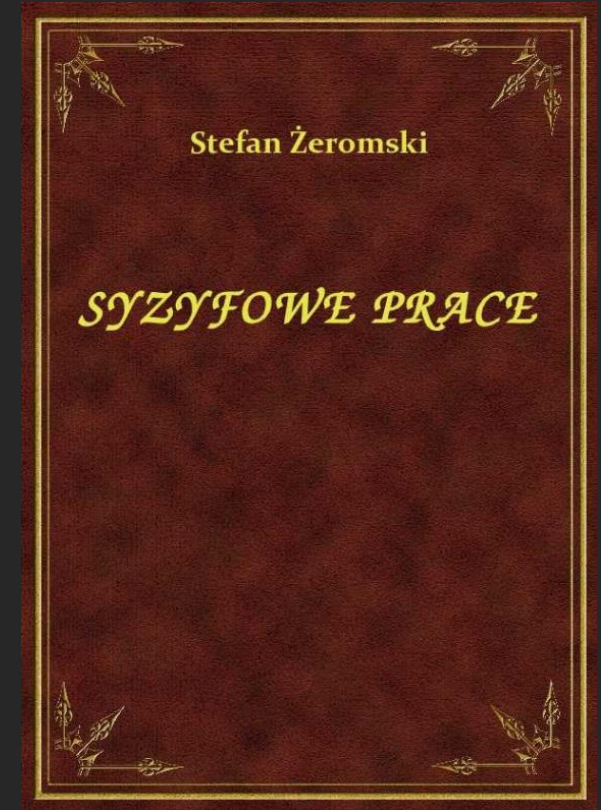

Syzyfowe
prace
prezentacja

Geneza

Czasy, w których S. Żeromski umiejscowił swą powieść, to wyjątkowo trudny okres w dziejach naszego narodu. Jest to czas popowstaniowy. Kolejny zryw narodowy w 1863 r. zakończył się klęską. W Klerykowie, tak jak w całym zaborze rosyjskim, panuje nastrój przygnębienia. Młodzież poddawano bardzo wyrafinowanemu i podstępniemu systemowi wychowawczemu, który wiódł do wynarodowienia. Wykorzystując naturalne dążenie młodych ludzi do piękna i prawdy, pokazywano potęgę i wspaniałość Rosji, zohydzając jednocześnie to, co polskie. Żeromski chciał pokazać w powieści realia panujące w szkołach w okresie rusyfikacji.

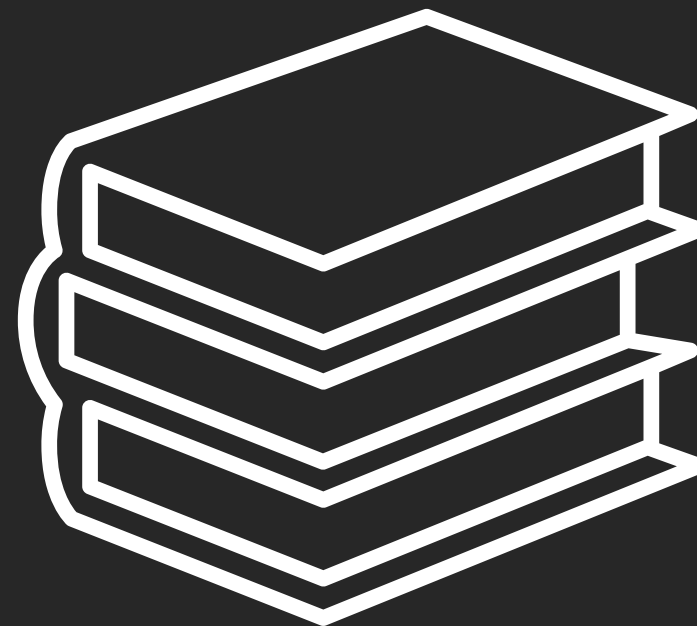
O autorze

Stefan Żeromski był polskim prozaikiem, publicystą i dramaturgiem. Był znany również pod pseudonimami *Maurycy Zych*, *Józef Katerla* (panieńskie nazwisko matki) i *Stefan Iksmoreż*. Czterokrotnie nominowany do Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1921, 1922, 1923, 1924).

Urodził się 14 października 1864 w Strawczynie, a zmarł 20 listopada 1925 w Warszawie.

O utworze

Tematem powieści jest dorastanie dzieci i młodzieży polskiej w warunkach zaboru rosyjskiego. Autor przedstawia system edukacji, który w sposób bezwzględny dokonuje procesu wynaradawiania młodych Polaków. Tytułowe syzyfowe prace można interpretować jako prace rusyfikatorów pozbawione trwałych efektów.

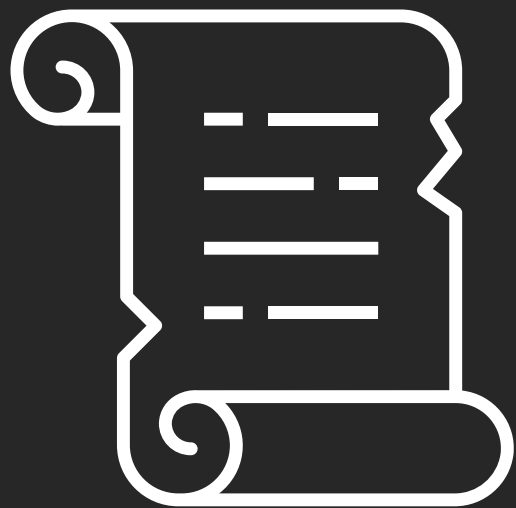

Tytuł

Tytuł powieści jest związkiem frazeologicznym, zaczerpniętym z mitologii greckiej, z mitu o Syzyfie.

„Syzyfową pracą” można nazwać wysiłki zaborców, którzy dążąc do całkowitej rusyfikacji, zmagali się z oporem młodzieży i kiedy mogli sądzić, że są u celu i młodzi ludzie ulegli ich presji (np. początkowa sympatia Marcina dla rosyjskich nauczycieli), to dzięki takim osobom jak Zygier, który zniszczył ich starania, musieli rozpoczynać swój trud od początku.

Problematyka

- Metody rusyfikacji młodzieży polskiej
- Walka młodzieży z rusyfikacją – bunt przeciw polityce rusyfikatorów
- Proces dojrzewania psychicznego i światopoglądowego (Marcin Borowicz)
- Trudna droga do zdobycia wykształcenia (Andrzej Radek)
- Miłość młodzieńcza – platoniczna (wątek Marcina i Biruty)
- Miłość między rodzicem a dzieckiem (związek uczuciowy między Marcinem i jego matką)

Motywy

- motyw młodości
- motyw patriotyzmu
- motyw szkoły
- motyw rusyfikacji
- motyw nauczyciela
- motyw miłości
- motyw wsi

Czas, miejsce akcji i gatunek

Akcja powieści rozgrywa się w latach 1871-1881. Czas fabularny sięga natomiast wydarzeń z 1863 r., a więc Powstania styczniowego.

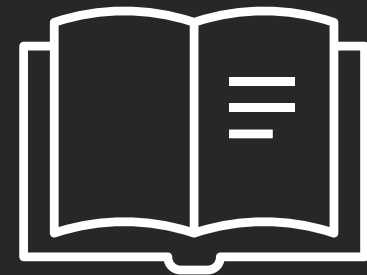
Miejscem akcji jest elementarna szkoła w Owczarach i miasteczko Kleryków.

Gatunek tego utworu to powieść.

Wątki

- **Psychologiczny:** dojrzenie Marcina Borowicza
- **Spółeczny:** droga życiowa Andrzeja Radka
- **Patriotyczny:** Działalność Bernarda Zygiera

Bohaterowie

Bohaterowie pierwszoplanowi :

- Marcin Borowicz
- Andrzej Radek

Bohaterowie drugoplanowi :

- Bernard Zygier
- Prof. Rudolf Leim
- Prof. Sztetter
- Pan Nogacki
- Pan Majewski
- Prof. Kostriulew

Postacie epizodyczne :

- Matka Marcina, Pani Borowiczowa
- Ojciec Marcina, pan Borowicz
- Tomasz Walecki (Figa)
- Anna Stogowska (Biruta)

Plan wydarzeń

1. Nauka Marcina Borowicza w elementarnej szkole w Owczarach, pierwsze zetknięcie się z rusyfikacją.
2. Egzamin wstępny do gimnazjum w Klerykowie, korepetycje u profesora Majewskiego.
3. Mieszkanie u „starej Przepiórzycy”, pierwsze kroki w gimnazjum.
4. Śmierć ukochanej matki.
5. Utrata zapędu do nauki, zbliżenie do Boga. Kłopoty Marcina z powodu sztubackiego wybryku (strzelanie z pistoletu).
6. Wakacje w Gawronkach, opowieści Szymona Nogi.
7. Nowe metody rusyfikacyjne pod dyktando Kriestobriadnikowa i inspektora Zabielskiego.
8. Bezwolne poddanie się Marcina naciskowi rusyfikatorów, przyjaźń z inspektorem Zabielskim.
9. Trudności Andrzeja Radka w gimnazjum, groźba wyrzucenia ze szkoły.
10. Pomoc Marcina Borowicza, nawiązanie przyjaźni.
11. Sprzeciw Tomasza Waleckiego wobec ośmieszania na lekcji historii religii katolickiej, nikczemny występ Marcina.
12. Wstrząs psychiczny chłopców pod wpływem recytacji przez Bernarda Zygiera *Reduty Ordo* Adama Mickiewicza.
13. Konspiracyjne spotkania u Mariana Gontali w celu poznawania kultury i literatury polskiej.
14. Miłość Marcina Borowicza do Anny Stogowskiej, zwanej „Birutą”.
15. Ukończenie szkoły, wakacje w Gawronkach.
16. Powrót do Klerykowa, rozpacz Marcina z powodu wyjazdu ukochanej z rodziną w głąb Rosji.
17. Pomocna dłoń Andrzeja Radka.

Dziękuję za uwagę.

Magdalena Grabka 8a

